

SB-0151

Second Year B. A. Examination
March / April – 2011
Population Education (I.D.)

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
S. Y. B. A.

Name of the Subject :
Population Education (I.D.)

Subject Code No. : 0 1 5 1 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

- (૨) પ્રશ્ન નં-૧ ફરજિયાત છે .
(૩) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.
(૪) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નોનાં પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં અતિટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૧૪
- (૧) વસ્તી શિક્ષણ એટલે શું ?
(૨) માલ્થસનું 'વસ્તી નિબંધ' પુસ્તક કઈ સાલમાં પ્રસિદ્ધ થયું ?
(૩) મૃત્યુદરની વ્યાખ્યા આપો.
(૪) કુટુંબ કલ્યાણનો અર્થ આપો.
(૫) ગ્રામીણ વિસ્તારની વ્યાખ્યા આપો.
(૬) વસ્તી સ્થળાંતર માટેનાં બે પ્રકારો જણાવો.
(૭) સાક્ષરતા પ્રમાણ એટલે શું ?
- ૨ વસ્તી શિક્ષણનો અર્થ જણાવી વસ્તીશાસ્ત્રનાં કાર્યક્ષેત્રની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- ૨ ભારતમાં ઝડપથી વસ્તી વધારાની વિવિધ આર્થિક અસરો સમજાવો. ૧૪
- ૩ વસ્તી સંક્રાંતિ સિદ્ધાંત સવિસ્તાર સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- ૩ માલ્થસનો વસ્તી સિદ્ધાંત સમજાવી તેની મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

- ૪ શહેરીકરણનો અર્થ જણાવી શહેરીકરણની સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા**
- ૪ ભારતમાં કુટુંબનિયોજનની જરૂરિયાતનું મહત્ત્વ વિગતે સમજાવો. ૧૪
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪
- (૧) સ્થળાંતરનાં પ્રકારો
- (૨) ભારતમાં જન્મદર ઊંચો હોવાનાં કારણો
- (૩) ભારતમાં વસ્તી નોંધણી પદ્ધતિની ઉપયોગિતા જણાવો
- (૪) વિશ્વ વસ્તીની અસમાન વહેંચણીનાં કારણો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Question No-1 is compulsory.
(3) All questions carry equal marks.
(4) Figures to the right indicate full marks of the question.

- 1 Give short answers of the following questions : 14
- (i) What is population education ?
- (ii) In which year was the book of Malthus on 'Population Essays' published ?
- (iii) Give definition of death rate.
- (iv) State the meaning of family welfare.
- (v) Give the definition of rural area.
- (vi) State two types of population migration.
- (vii) What is literacy rate ?
- 2 State the meaning of population education and discuss 14
the scope of studying population education.
- OR**
- 2 Explain the different economic effects of rapid increase in 14
population in India.
- 3 Explain in detail the theory of demographic transition. 14
- OR**
- 3 Explain Malthusian theory of population and discuss its 14
limitations.
- 4 Give the meaning of urbanization. Discuss the 14
problems of urbanization.

OR

- 4 Explain in detail the importance of the need of family planning (Welfare) in India. 14
- 5 Write short notes : (any two) 14
- (i) Types of migration
  - (ii) Causes of high birth rate of India
  - (iii) State the usefulness of population registration system in India
  - (iv) Reasons of un-even distribution of world population.
-

HowToExam.com